

DOINA RUȘTI

Limba și literatura română **manual pentru clasa a XII-a**

filierea teoretică, CD tip A, profil umanist, specializarea filologie

Manualul a fost aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 1561/23.07.2007 în urma evaluării calitative și este realizat în conformitate cu programa analitică aprobată prin Ordin al Ministrului Educației și Cercetării nr. 5959/22.12.2006

Referenți științifici: prof. univ. dr. Mircea MUTHU
prof. gr. I Alexandra TISCHER

Editor: Călin Vlasie

Redactor: prof. Al.Th. Ionescu
Tehnoredactor: Mihai Constantin
Coperta: Andrei Mănescu
Prepress: Viorel Mihart

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RUȘTI, DOINA

Limba și literatura română: manual pentru
clasa a XII-a: Filiera teoretică, CD tip A, profil
umanist, specializarea Filologie / Doina Ruști. -

Pitești: Paralela 45, 2007
ISBN 978-973-47-0141-4

821.135.1.09(075.35)

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45
Pitești, jud. Argeș, cod 110174, str. Frații Golești 128-130
Tel./fax: 0248 214 533;
0248 631 439;
0248 631 492.

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro
sau accesați www.edituraparelela45.ro

Condiții:

- rabat variabil, în funcție de solicitări;
- taxele poștale sunt suportate de editură;
- plata se face ramburs, la primirea coletului.

Copyright © Editura Paralela 45, 2007

Tiparul executat la tipografia Editurii Paralela 45, 2007

Deșteaptă-te, române!

versuri: Andrei Mureșanu

muzica: Anton Pann

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată, croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată, să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume,
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți mărețe umbre: Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate, ori moarte”, strigă toți!

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Cuprins

Studiul de caz / 7

I. PERIOADA INTERBELICĂ: POEZIA

A. Epoca interbelică

1. Literatură: *Isarlâk* de Ion Barbu / 11
2. Limbă și comunicare: Tipuri de compoziții și tehnici de documentare. *Într-un bazar sentimental* de Ion Minulescu / 18
3. Studiu de caz: Fronda în literatura interbelică¹ / 25
4. Limbă și comunicare: Analiza textului liric. *Aci sosi pe vremuri* de Ion Pillat / 28

B. Modernism versus tradiționalism

5. Literatură: Tradiționalismul: *Spațiul mioritic și Eu nu strivesc corola de minuni a lumii* de Lucian Blaga / 35
6. Limbă și comunicare: Tipuri de discurs. *Călușarii* de Ion Pillat / 43
7. Literatură: Modernismul: *Istoria civilizației române moderne* de Eugen Lovinescu / 51
8. Literatură: *Riga Crypto și Iapona Enigel* de Ion Barbu / 61
9. Limbă și comunicare: Limbajul poeziei și norma literară. *Sfântul* de Tudor Arghezi / 68
10. Literatură: Tudor Arghezi – poet modern, profund atașat de valorile tradiționale. *Duhovnicească* de Tudor Arghezi / 74
11. Literatură: Avangarda literară. *Manifest activist către tinerime* de Ion Vinea / 82
12. Studiu de caz: Diversitate tematică, stilistică și de viziune în poezia interbelică. *Testament* de Tudor Arghezi / 88
13. Limbă și comunicare: Funcțiile limbajului. *Atât de fragedă...* de Mihai Eminescu / 94
14. Dezbateri: Identitate culturală în context european / 101

II. PERIOADA POSTBELICĂ

1. Studiu de caz: Literatura aservită ideologiei comuniste². *Un congres al scriitorilor* de Nina Cassian / 111
2. Literatură: Generația scriitorilor de la 1960: *În absența stăpânilor* de Nicolae Breban / 115
3. Studiu de caz: Tipuri de roman în perioada postbelică. *Celălalt tigrul* de Nicolae Manolescu / 124
4. Literatură: *Noduri și semne* de Nichita Stănescu / 133
5. Limbă și comunicare: Denotație și conotație în poezia contemporană a anilor '60-'70. *Adam* de Marin Sorescu / 141
6. Literatură: Teatrul contemporan: *Englezește fără profesor (Cântăreața cheală)* de Eugen Ionescu / 148
7. Limbă și comunicare: Tehnici și stiluri de redactare. *O privire* de Dan C. Mihăilescu / 155
8. Literatură: Postmodernismul: *Semnele schimbării. Postmodernismul* de Radu G. Țeposu / 161

1, 2. Numai pentru elevii de la filologie.

9. Limbă și comunicare: Receptarea artistică: *Mâini (O legătură de amor îngălbenită, boțită)* de Liviu Ioan Stoiciu / 169
10. Literatură: Romanul postmodernist: *O sută de ani de zile la Porțile Orientului* de Ioan Groșan / 177
11. Limbă și comunicare: Norma literară și stilul. *Trista istorie a doi buni prieteni care i-ați cunoscut și voi* de Radu Pavel Gheo / 186
12. Literatură: Poezia postmodernistă: *Levantul* de Mircea Cărtărescu / 192
13. Limbă și comunicare: Metamorfozele eului creator: *Tache de catifea* de Ștefan Agopian / 201
14. Literatură: Dramaturgia postmodernistă: *Hotel Cervantes* de Horia Gârbea / 209
15. Studiu de caz: Ce se întâmplă în literatura română astăzi ³. *Cântec eXcesiv IV* de Dan Sociu / 217
16. Studiu de caz: Forme ale istoriei și criticii literare ⁴. *O cercetare critică asupra poeziei române de la 1867* de Titu Maiorescu. / 228

Recapitulări pentru examenul de bacalaureat / 237

Bibliografie / 247

Dicționar de neologisme și noțiuni / 249

3, 4. Numai pentru elevii de la filologie.

Studiul de caz

Studiul de caz este o formă de investigare temeinică a unei teme.

Pregătirea studiului de caz presupune câteva etape de organizare, între care:

- Alcătuirea unui plan de lucru
- Selectarea bibliografiei
- Stabilirea textelor de studiu
- Documentarea (studiul organizat al bibliografiei și al altor surse precum albume, fotografii de epocă, site-uri de Internet, jurnale particulare etc.)
- Alcătuirea unui portofoliu critic
- Sinteza informației

În clasa a XII-a, de-a lungul întregului an școlar, programa cuprinde trei teme de investigație pentru toate filierele, profilurile și specializările care au alocate 3 ore pe săptămână. La acestea se adaugă încă trei studii de caz pentru specializarea filologie, marcate mai jos cu asterisc.

La începutul anului școlar, colectivul clasei va fi împărțit în grupe (de aproximativ 4-6 elevi, organizați ca o echipă compactă sau ca două echipe care polemizează) și fiecare grupă se va angaja să aprofundeze un studiu de caz. Apoi, vor fi stabilite data limită pentru prezentarea fiecărui studiu, modalitatea de cercetare, formele prezentării studiului etc. Pentru fiecare temă există, la capitolul respectiv, îndrumările necesare.

Temele de investigație sunt următoarele:

- 📖 *Frona în literatura interbelică
- 📖 Diversitate tematică, stilistică și de viziune în poezia interbelică
- 📖 Literatura aservită ideologiei comuniste
- 📖 Tipuri de roman în perioada postbelică
- 📖 *Tendințe în literatura română actuală
- 📖 *Forme ale istoriei și criticii literare

Împărțirea sarcinilor în cadrul grupelor se face împreună cu profesorul, pornindu-se de la principiul muncii de echipă. Așadar, nu există roluri principale și secundare – fiecare elev contribuie în mod egal la pregătirea subiectului.

Prezentarea se face în fața clasei și este urmată de întrebările și discuțiile auditoriului. În urma acestor discuții, elevii-spectatori vor face aprecieri la adresa autorilor studiului de caz, iar profesorul va stabili nota fiecărui elev participant la expunere și la discuții.

Sarcinile de lucru, operele, portofoliul critic propuse în manual sunt orientative, fiecare grup putând să aleagă și alte aspecte, opere, idei edificatoare pentru temă, materiale de documentare, forme de expunere etc.

*Temele notate cu asterisc sunt destinate doar elevilor de la filologie.

Perioada interbelică:

POEZIA

